

णद्वारं प्राग्वच्छमाग्नीध्रं मिनोति तस्यार्धमन्तर्वेद्यर्थं बहिर्वेदीति च । कीदृश-
माग्नीध्रम् अग्न्यंरम् अग्न्यगारयोरिव दक्षिणपूर्वे द्वारं यस्य . अन्तर्वेदि वेदिमध्ये
अर्धम् अर्थादर्थं बहिर्वेदि अथवा भूयो अर्धाद्वहु अन्तर्वेदि स्तोकं बहिर्वेदि
अर्धम् अर्थादर्थं बहिर्वेदि अथवा भूयो अर्धाद्वहु अन्तर्वेदि स्तोकं बहिर्वेदि
अथवा सर्वमप्यन्तर्वेदि वेदिमध्ये भवति . काठके प्रत्यगुदग्धविधानादाग्नीध्याऽ
शालामर्धमन्तर्वेद्यर्थं बहिर्वेदि प्रागपरस्माद्वेद्यन्तात्सदो नवशयं प्राक्सप्तविंशति-
स्तिर्यगिति १) . आपस्तम्बः षट्सु प्रक्रमेषु प्रत्यगुत्करादाग्नीध्रं मिनोत्यर्धमन्तर्वे-
द्यर्थं बहिर्वेदि प्राचीनवच्छं च चतुःस्थूणाऽ सर्वतः परिश्रितं दक्षिणतउपचारो
ऽपरस्माद्वेद्यन्तात्त्रिषु पुरस्तात्प्रक्रमेषु सदो मिनोतीति ।

निष्ठाप्य वैश्वदेवमसीत्यालभते (५. ३०) ॥ १४ ॥ एवमाग्नीध्रीयं निष्ठाप्य स्पृशति ।

धिष्यान्निवपत्युद्धतावोक्षिते पुरीषं निवपति स्फ्येनान्वारब्धऽउदङ्मुपविश्य
विभूरसीति (५. ३१) प्रतिमन्त्रम् ॥ १६ ॥ धिष्यान्निति वक्ष्यमाणानां सिकतो-
पकीर्णानां पुरीषस्थलानां नामधेयम् . उद्धते भूप्रदेशे तान्धिष्यान्निवपति
स्फ्येन करणभूतेनान्वारब्धे यजमाने उदङ्मुख उपविश्याधर्युः विन्त्रम् एकैकेन
मन्त्रेण यथाक्रममेकैकस्मिन्धिष्ये हस्तेनैव पुरीषवपति . न तु स्फ्येन तेन पुरी-
षनिवापस्य कर्तुमशक्यत्वात् स तु यजमानस्यान्वारम्भे करणम् . अत्र पूर्वं स्मा-
र्ताः पञ्च भूसंस्काराः परिसमूहनादयो भवत्येव तेषामग्न्यर्थतया गृह्ये (पारस्क° १. १)
विधानात् तत उद्धते उल्लेखनाभ्युक्षणे भवत इति . अत्र च पुरीषं चात्वा-
लादानेयम् चापमिति परिभाषितत्वात् (१. ८. ३१) ।

आग्नीध्रीयं पूर्वम् ॥ १६ ॥ आग्नीध्रे भवः आग्नेयः तमाग्नेयं धिष्यं पूर्वं प्रथमं
विभूरसीति मन्त्रेण निवपति आग्नीध्रगृहस्य मध्ये प्रथमं चिनोति ।

सिकताश्चोपरि रौद्रेणेति (५. ३३) सर्वत्र ॥ १७ ॥ सर्वेषु धिष्येषु पुरीष-
निवापानन्तरं धिष्यान्नामुपरि रौद्रेणेति मन्त्रेण सिकता उपकिरति . आग्नीध्रीयस्य
प्रकृतत्वात्सर्वत्रेत्युक्तम् . कर्काचार्यास्त्वादुः सिकतापरि कीर्यन्ते तूष्णीमेव रौद्रे-
णेति मन्त्रस्य विभूरसीत्यादिषु सर्वेष्वनुषङ्ग इति अयं च शाखान्तरीय एकव-

१) शयं विंश° B. शयं प्राक्सप्तविंश° A.